

Referat

Møte 03/2022

Dato 15.6.2022, kl 09 – 16.00

Sted Teams

Tilstede: Hanne Greiff Johnsen (Equinor, styreleder), Sandrine Benard (Miljødirektoratet), Tove Gabrielsen (UiA/UNIS), Alf Håkon Hoel (UiT), Bjørn Samset (Cicero), Tor Eldevik (UiB), Eivind Selvig (Civitas), Liv-Hege Seglsten (Green Tech AS), Camilla Brattland (UiT) og Vigdis Vandvik (UiB)

Forfall: Bo Møllesøe Vinther (Københavns Universitet), Ellen Øseth (Norsk Polarinstittutt)

Observatører: Marit Nyborg (KLD) og Gørill Kristiansen (KD)

Tilstede fra Forskningsrådet:

Christina Abildgaard (avdelingsdirektør), Jon L. Fuglestad og Malin Lemberget Lund (referent). Tarjei Nødtvedt Malme deltok under sak 31, Herman Farbrot under sak 32, Linda Jarrett under sak 33 og 34, og Anicke Brandt Kjeldsen (avdelingsdirektør), Eli Ragna Tærum og Brage Kjeldsen deltok under sak 34

Sak PSKLIMPOL 26/22 Godkjenning av sakslisten

Vedtak: Sakslisten godkjennes med noen endringer i rekkefølgen av saker.

Sak PSKLIMPOL 27/22 Referat fra styremøte 02/22, 6-7. april 2022

Vedtak: Referat fra porteføljestyremøte for klima og polar 2/22 godkjennes

Sak PSKLIMPOL 28/22 Spørsmål om habilitet

Under sak 33/22 er Camilla og Vigdis inhabile under hele saken, mens Tove og Alf Håkon er inhabile under deler av saken dersom styret går for administrasjonens forslag til en bloc avslag. Vedtaket i saken er utsatt til uke 26.

Ingen andre saker krever habilitetsavklaring.

Vedtak: Under sak 33/22 er Camilla, Vigdis, Tove og Alf Håkon inhabile under hele eller deler av saken.

Sak PSKLIMPOL 29/22 Orienteringer fra styret og Forskningsrådet

[Vedtaksprotokoller og saksdokumenter for Forskningsrådets styre i 2021/2022 ligger her til orientering.](#)

[Saksliste og referater fra porteføljestyrene ligger her til orientering.](#)

Områdedirektør Kristin Danielsen orienterte om:

- Revidert nasjonalbudsjett. Informasjon knyttet til revidert nasjonalbudsjett ligger her: [Informasjon knyttet til revidert nasjonalbudsjett \(forskningsradet.no\)](#)

Avdelingsdirektør Christina Abildgaard orienterte om:

- Antarktisseminar 3.-4. mai 2022 i Tromsø. Mer informasjon og programmet finnes [HER](#).
- EU-PolarNet2: To nøkkelrapporter er nylig publisert; *Directory of European Polar Research Funding Programmes (D4.1)* og *Catalogue of National Polar Programmes and other large-scale programmes (D1.3)*. Forskningsrådet har hovedansvaret for å utarbeide et *White Paper on the European Polar Research funding landscape and cooperation potential (D4.2)*.
- European Polar Board (EPB): EPB skal utarbeide ny strategi for perioden 2023-2028 og arrangerer et planleggings/strategimøte i 14.-17. juni i Bologna, arrangert av CNR.
- Arctic Science Summit Week 2022. Forskningsrådet og Nansensenteret arrangerte sesjonen *Norwegian contributions to networking and polar research in Horizon Europe* under ASSW2022 i Tromsø.
- Arctic Frontiers og havforskningstiåret: Nasjonalkomiteen for havforskningstiåret var under Arctic Frontiers vertskap for sidearrangementet *The Ocean Decade and the Need for Ocean Knowledge*.
- Havforskningstiåret og utlysningssamarbeid: Forskningsrådet og Ocean Decade Unit hadde i begynnelsen av mai to møter der temaet var utlysningssamarbeid.

Malin Lemberget Lund orienterte om:

- Temamøter med KLD: Det er satt i gang en møteserie i samarbeid med KLD, der temaene vil være forskningsområder innen klima og miljø som er relevante for andre departement. Første møte var 19. mai om naturbaserte løsninger.

Porteføljestyret får ettersendt orienteringene.

Vedtak:

Porteføljestyret tar orienteringene til etterretning.

Sak PSKLIMPOL 30/22

Nytt om søknadsbehandling Forskerprosjekt

Avdelingsdirektør for Åpen forskerarena og prosessansvarlig for utviklingen av søknadstypen Forskerprosjekt Petter Helgesen orienterte styret om endringer i 2022 og hvordan Forskningsrådet jobber med å videreutvikle søknadsbehandlingen av Forskerprosjekt. Presentasjonen ligger på sharepoint.

Porteføljestyret kommenterte at prosessen har vært omfattende og var spent på effekten av fire vurderingskriterier og at panelene har tilgang til tematekstene.

Vedtak:

Porteføljestyret tar orienteringene til etterretning.

Sak PSKLIMPOL 31/22

Prinsipper for søknadsbehandling Forskerprosjekt

Porteføljestyret skal i neste ordinære porteføljestyremøte 23. august behandle søknader til tre tematiske områder: marin forskning, omstilling til et bærekraftig samfunn med netto nullutslipp og økonomiske problemstillinger knyttet til det grønne skiftet. Saken fremmes for å forberede porteføljestyret på søknadsbehandlingen og vedta prosess for terskelverdi for relevansvurdering og *en bloc* avslag før bevilgningsmøtet.

Administrasjonen gikk igjennom sentrale elementer ved søknadsbehandlingsprosessen for 2022 og forslag til terskelverdier for relevansvurdering og en *bloc* avslag for de tre temaområdene. For Marin utlysning er konkurransen stor og administrasjonen foreslo å heve terskelverdien høyere enn 5, og få fullmakt til å sette grensen for *en bloc* avslag høyere enn 5 for alle enkeltkarakterer dersom konkurransesituasjonen tilsier det. For de to andre temaområdene foreslår administrasjonen å beholde terskelverdier på 5.

Styret kommenterte at dette vil være første søknadsbehandling med nye kriterier og der panelet får se søknad og tematekst i sammenheng, og at vi derfor ikke må sette terskelen for høy slik at man kan gjøre porteføljehensyn.

Vedtak: Porteføljestyret vedtar retningslinjene for søknadsbehandling i tråd med forslaget. Administrasjonen tar med seg kommentarer som fremkom i møtet. Administrasjonen får fullmakt til å sette terskelverdi for relevansvurdering og en bloc avslag for den tematiske marine utlysningen høyere enn Forskningsrådets terskelverdi.

Sak PSKLIMPOL 32/22

Porteføljeanalyse klima og polar 2022

Administrasjonen presenterte porteføljeanalyse for klima og polar 2022. Tallmaterialet til analysen dekker i hovedsak perioden 2009-2021, mens fullstendige EU-tall er tilgjengelig fra 2014. I noen sammenhenger er finansieringen gjennom Forskningsrådet delt opp i budsjettformålene porteføljestyret har ansvar for og Forskningsrådet ellers. Analysen er også supplert med informasjon fra andre kilder som den nylig gjennomførte evalueringen av KLIMAFORSK, rapporten fra oppfølgingskomiteén etter polarevalueringen og NIFUs kartlegging av ressursinnsats i norsk polarforskning. Porteføljeanalysen skal danne grunnlag for porteføljestyrets diskusjoner om investeringsplan og porteføljeplan. Presentasjonen ligger i sharepoint.

Porteføljestyret diskuterte analysen og kommenterte blant annet porteføljens omfang av marinbiologi innen delporteføljen Polar. Dette er den viktigste fagdisiplinen innen delporteføljen. Det vil være viktig å opprettholde norsk forskning på marinbiologi i polhavet etter at Arven etter Nansen avsluttes.

Det er positivt å se at den samfunnsvitenskapelige forskningen øker, men bekymringsfullt at den humanistiske forskningen fremdeles er lav. Analysen viser også at tilpasning er et underprioritert tema i KLIMAFORSKs finansierte prosjekter. Dette vil være et viktig område fremover. Porteføljeanalysens

dimensjoner vil være et viktig verktøy når nye prosjekter skal innvilges og det skal gjøres porteføljeverdninger.

Administrasjonen kommenterte at Forskningsrådet ikke har gode nok verktøy til å vurdere om samfunnsmålene og brukermålene i porteføljeplanene er nådd.

Analysen vil publiseres på Forskningsrådets nettside i løpet av sommeren.

Vedtak: Porteføljestyret tar saken til etterretning.

Sak PSKLIMPOL 33/22

Søknadsbehandling Arealer under press

På grunn av revidert nasjonalbudsjett ble saksdokumentene til denne saken sendt porteføljestyret dagen før søknadsbehandling. Styreleder besluttet derfor å utsette vedtaket i saken til uke 26 for at styret skulle få tid til å forberede seg. I møtet ble derfor kun saken lagt frem, og det ble stilt oppklarende spørsmål.

Vigdis, Camilla, Tove og Alf Håkon er inhabile under hele eller deler av saken og deltok kun da saken ble lagt frem.

Saken omhandler utlysningen samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv (KSP-S) og temaområdet "[Forskning på arealer under press i havet og kystsonen](#)" som hadde søknadsfrist 9. februar 2022. Det kom inn totalt 29 søknader. 27 søknader er med i videre behandling med et totalt omsøkt beløp på ca 350 millioner kroner.

Vedtak: Porteføljestyret tar fremlegging av saken til etterretning og kalles inn til nytt møte for endelig bevilgningsvedtak.

Sak PSKLIMPOL 34/22

Investeringer klima og polar 2023-2025

På porteføljestyremøtet 6.-7. april diskuterte styret foreslåtte utlysninger for 2023 (sak 21/22). Administrasjonen har utarbeidet et første utkast til innramming av utlysninger for 2023 etter porteføljestyrets vedtak og innspill, og overskrifter/stikkord for 2024-2025. Endelig investeringsplan skal legges frem for porteføljestyret på møtet 22. september, og skal deretter godkjennes av Styret i oktober før publisering av utlysningene.

Administrasjonen presenterte utlysningene for 2023-2025 og ba om innspill til utlysningstekster og innramming av utlysningene i 2023, og en prioritering av de tverrgående utlysningene for klima.

Budsjettene er tentative og avhenger av tiltak gitt som følge av revidert nasjonalbudsjett.

For polarporteføljen kommenterte styret at for den tverrgående utlysningen om geopolitikk må sikkerhetspolitikk inkluderes, gitt verdenssituasjonen. For hovedutlysningen vedtok styret at miljøgifter er verdt å fremheve. Utfordringer naturen på Svalbard står ovenfor må også med i utlysningen

Utlysninger i 2024-2025 er på overordnet nivå og presentert som planer. Styret kommenterte at planene ser bra ut. Mer detaljert innhold vil diskuteres nærmere i 2023.

For klimaporteføljen kommenterte styret at hovedutlysningen på *Effekter av klimaendringer på natur og samfunn, tilpasning til klimaendringer og sårbarhet* bør være bred og lyses ut som Forskerprosjekt gitt vedtak om at FRIPRO ikke skal lyse ut i 2023. Varianten Unge forskertalenter bør også vurderes. Styret påpekte også muligheten for å legge inn en setning om at det i innvilgelse av prosjekter vil etterstrebe en balanse av effektprosjekter og tilpasningsprosjekter for å øke andelen prosjekter på klimatilpasning. Styret hadde noen kommentarer til utlysningstekstene, innramming og prioritering.

Av de tverrgående utlysningene var det ulike meninger om prioritering. Alle foreslåtte temaområder er viktige. *Canadainitiativet* vil gi mange muligheter og bringe mange perspektiver inn, samt dekke et samarbeid vi ikke får fra EU. Denne utlysningen krever 35 mill kroner fra deltakende land. Styret ønsker ikke å ta midler fra hovedutlysningen til Canadainitiativet. Det er stort behov for tematikken under *Arealer under press* i arealplanleggingen, og kommunene må mer aktivt med i prosjektene. *Klima, miljø, mat og helse* er et tema med økt oppmerksomhet nasjonalt og det vil være viktig å ha en sterk klimaprofil. Dette er imidlertid et tema som KLIMAFORSK er med på gjennom Belmont Forum utlysningen. For *sirkulær økonomi* er vekstinnretningen interessant for å få til systemendring. Det er også mulig å vurdere å skyve på utlysningen og sette i gang en større satsning i 2024. Dette vil avhenge av behandling i PSBIOMIL.

Administrasjonen vil jobbe videre med de tverrgående utlysningene i denne prioriterte rekkefølgen: *Arealer under press*, *Canadainitiativet* og *klima, miljø mat, helse/ sirkulær økonomi*. Administrasjonen oppfatter at de to siste står likt uten prioritering, da det var ulike synspunkter i styret. Styret ba administrasjonen vurdere om det er en av tematikkene som er mer hensiktsmessig å skyve på i tid gitt andre faktorer som spiller inn, blant annet behandling i PSBIOMIL.

Hovedutlysninger for 2024-2025 følger rulleringen til KLIMAFORSK, og de tverrgående utlysningene er presentert som alternative planer og vil diskuteres nærmere i 2023.

Utlysningstekstene legges ut på sharepoint for kommentarer med frist over sommeren.

Vedtak: *Administrasjonen jobber videre med utlysningene og investeringsplan 2023-2025 basert på styrets innspill i møtet. Styret vil få forslag til oppdatert investeringsplan for vedtak på møtet i september.*

Sak PSKLIMPOL 35/22

Avsluttede prosjekter

Sluttrapporter fra prosjektene behandles administrativt og kan legges fram for porteføljestyret til orientering. Administrasjonen har invitert Bjørn Samset til å presentere resultater fra et nylig avsluttet prosjekt:

244141 Bjørn Samset, CICERO: [NetBC: Closing knowledge gaps in order to quantify the net climate impact of atmospheric Black Carbon](#)

Vedtak: Porteføljestyret tar saken til orientering.

Sak PSKLIMPOL 36/22

Orientering om polardialogmøte 2022

Etter at nasjonalkomiteén for polarforskning (*polarkomiteén*) ble nedlagt fra 2014 har Forskningsrådet arrangert 2 polardialogmøter med sentrale polarinstitusjoner (2017 og 2019) i forbindelse med Polarevalueringen, samt oppnevnte en komité som utarbeidet oppfølgingsplanen etter evalueringen i 2020. Det er behov for å invitere institusjonene til et nytt polardialogmøte. Porteføljestyret inviteres til å komme med synspunkter og tilbakemeldinger til administrasjonen på tematikk, deltagelse og tidspunkt. Administrasjonen vil så sende ut invitasjonsbrev med "holde av dato" før sommerferien til sentrale utvalgte institusjoner. Agenda sendes så ut etter dialog med institusjonene ila. september.

Porteføljestyret oppfordret administrasjonen til å invitere bredt der også relevante aktører fra næringsliv inkluderes, og ved senere polardialogmøter vurdere å bruke Arctic Frontiers som arena for et årlig polardialogmøte.

Vedtak: Administrasjonen inviterer sentrale institusjoner til et nytt polardialogmøte høst 2022, med invitasjon sendt til sentrale institusjoner før sommeren og agenda sendt ut i september. Administrasjonen tar med seg de forslag og kommentarer til tematikk og deltagelse som fremkom i møtet.

Sak PSKLIMPOL 37/22

Eventuelt

Påminnelse: neste ordinære porteføljestyremøte er 23. august i Oslo. Kun bevilgningssaker. Det settes opp et kort ekstramøte for å vedta sak 33/22 - Bevilgning til Arealer under press. Doodle kommer.

Sak PSKLIMPOL 38/22

Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: Vedtaksprotokollen godkjennes.

Referat	Ekstramøte 2022
Dato	29.6.2022, kl 11-12
Sted	Teams

Tilstede: Hanne Greiff Johnsen (Equinor, styreleder), Sandrine Benard (Miljødirektoratet), Alf Håkon Hoel (UiT), Bjørn Samset (Cicero), Tor Eldevik (UiB) og Eivind Selvig (Civitas)

Forfall: Bo Møllesøe Vinther (Københavns Universitet), Ellen Øseth (Norsk Polarinstitutt), Tove Gabrielsen (UiA/UNIS), Liv-Hege Seglsten (Green Tech AS), Camilla Brattland (UiT) og Vigdis Vandvik (UiB)

Observatører: Marit Nyborg (KLD) og Gørill Kristiansen (KD)

Tilstede fra Forskningsrådet:

Anicke Brandt Kjeldsen (avdelingsdirektør), Linda Jarrett, Malin Lemberget Lund (referent).

Sak PSKLIMPOL 33/22

Søknadsbehandling Arealer under press

Saken skulle vært behandlet på ordinært porteføljestyremøte 3/22, men på grunn av revidert nasjonalbudsjett ble saksdokumentene til denne saken sendt porteføljestyret dagen før møtet, og styreleder besluttet derfor å utsette vedtaket i saken for at styret skulle få tid til å forberede seg. Det ble derfor satt opp et ekstramøte for å beslutte saken.

Vigdis, Camilla, Tove og Alf Håkon er inhabile under hele eller deler av saken. Vigdis, Camilla og Tove deltok ikke i dette møte. Alf Håkon var inhabil i beslutningen av gruppe C og deltok ikke da styret vedtok avslag av denne gruppen.

Saken omhandler utlysningen samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv (KSP-S) og temaområdet "[Forskning på arealer under press i havet og kystsonen](#)" som hadde søknadsfrist 9. februar 2022. Det kom inn totalt 29 søknader. 27 søknader er med i videre behandling med et totalt omsøkt beløp på ca 350 millioner kroner.

På grunn av den ekstraordinære budsjettsituasjonen i Forskningsrådet er tilgjengelig budsjett for utlysningen redusert til 66 mill. kroner.

Administrasjonen la frem et forslag til innstilling. På grunn av budsjettsituasjonen i Forskningsrådet var det foreslått å innvilge seks prosjekter med et jevnt kutt på alle.

Styret diskuterte spesielt at søknader med gjennomføringskarakter 4 er blant de foreslått innstilt til bevilgning. Disse må få en spesifikk tilbakemelding i kontraktsforhandlingene om forbedring basert på ekspertpanelets

vurderinger. Styret diskuterte videre fordeler og ulemper ved å kutte flatt i prosjektene, og påpekte at dette ikke er en praksis de ønsker å legge opp til fremover. Men for å få finansiert flere prosjekter og dekke bredden i porteføljen bedre, gitt den ekstraordinære budsjettssituasjonen i Forskningsrådet, ble dette støttet.

Styret kommenterte også at prosjektenes totalsum ikke bør være et argument for rangering når dette ikke står i utlysningen, og at vi i kommende utlysninger kan skrive at kvalitetskriteriene vil veie tyngre når det gjøres en vurdering av prosjekter til innstilling. Styret spurte om administrasjonens vurdering av relevans for prosjekt 336200 – Bjørndal. Administrasjonen bemerket at det bør spesifiseres i neste utlysning at prosjektene skal omhandle problemstillinger rundt arealspørsmål.

Styret startet med å avslå gruppe C *en bloc*. Alf Håkon deltok ikke under denne diskusjonen. Deretter innstilte styret prosjektet i A-gruppen til finansiering. Styret støttet videre administrasjonen i forslag til innstilling av seks prosjekter for til sammen 72 mill kroner. Disse vil bli kuttet med maksimalt 8,3 % for å tilpasse totalbeløpet til tilgjengelig ramme på til 66 mill kroner. Øvrige søknader i gruppe B ble avslått.

Vedtak:

Følgende søknader innstilles til betinget bevilgning:

336434 Gustavsson, 336408 – Barraclough, 336200 – Bjørndal, 336198 – Rosendal, 336465 – Singsaas, 336489 – Barlaup

Søknadene kuttes med inntil 8,3 % for å få finansiert flere prosjekter og dekke bredden i porteføljen bedre, gitt den ekstraordinær budsjettssituasjon i Forskningsrådet.

Administrasjonen får handlingsrom til å se bevilgningene i juni og august i sammenheng og eventuelt redusere kuttprosenten.

Administrasjonen vil spesielt legge inn forbehold om bevilgning på prosjekter med gjennomføringskarakter 4 og 5 i anmodning om revidert søknad.